

Genel Bilgiler

Dersin Amacı

Sözcük türleri ve Türkiye Türkçesinin söz dizimi özelliklerini (cümle ve kelime grupları) kavratmak, edinilen bu bilgiler aracılığıyla söz dizimi çözümleme yöntemini öğretmek ve bunların örnekler üzerinde uygulamasını yaptırmak.

Dersin İçeriği

Türkiye Türkçesindeki kelimelerin bir grup veya cümle oluşturacak biçimde bir araya gelmelerinin kurallarının, bu grupların cümle içindeki görevlerinin, birbirleriyle olan ilişkilerinin incelenmesi.

Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar

1 BANGUOĞLU, Tahsin, Türkçenin Grameri, TDK Yay., Ankara, 2000. 2 EKER,Süer, Çağdaş Türk Dili, Grafiker Yay., Ankara, 2003. 3 ERGİN, Muharrem, Türk Dil Bilgisi, Bayrak Yay.,İstanbul, 1990 4 ÖZKAN, Mustafa, Veysi Sevinçli, Türkiye Türkçesi Söz Dizimi, Akademi Yay., 2011. 5 KARAHAN, Leyla, Türkçenin Söz Dizimi, Akçağ Yay., Ankara, 2004. 6 DEMİR, Nurettin; YILMAZ, Emine, Türk Dili El Kitabı, Grafiker Yayınları, Ankara, 2014 7 KARAAĞAÇ, Günay, Türkçenin Dil Bilgisi, Akçağ yayınları, Ankara, 2013.

Planlanan Öğrenme Etkinlikleri ve Öğretme Yöntemleri

Anlatma yöntemi, örnek uygulama çalışmaları

Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar

Ders içeriğiyle ilgili makalelerden yararlanılabilir.

Dersi Veren Öğretim Elemanı Yardımcıları

Yardımcı öğretim elemanı bulunmamaktadır.

Dersin Verilişi

yüz yüze

Dersi Veren Öğretim Elemanları

Doç. Dr. Neşe Erenoğlu

Program Çıktısı

1. Türkiye Türkçesinin kelime gruplarının yapı ve işleyiş özelliklerini öğrenerek örnekler üretebilir.
2. Metin içerisinde kelime gruplarını bulabilir.
3. Edebî metinlerden seçilen örneklerle kelime gruplarının yapılış ve kullanılış özelliklerini kavrayabilir.
4. Kelime grupları açısından Türkiye Türkçesi ile diğer Çağdaş Türk Lehçelerini karşılaştırabilir.

Hazırlık		Laboratuvar	Öğretim Metodları	Teorik	Uygulama
Sıra	Bilgileri				
1			Anlatma yöntemi, örnek uygulama çalışmaları	Giriş, Tanışma Dersin Amacı, Yöntemi, Kaynaklar, Sınavlar Hakkında bilgilendirme	
2			Anlatma yöntemi, örnek uygulama çalışmaları	a. Dil Sistemi b. Dilin Birimleri c. Bağımsız Biçimbirim: Kelime ç. Kelime Türleri	
3			Anlatma yöntemi, örnek uygulama çalışmaları	Söz Dizimi Terimleri Kelime Grupları	
4			Anlatma yöntemi, örnek uygulama çalışmaları	Kelime Grupları	
5			Anlatma yöntemi, örnek uygulama çalışmaları	Kelime Grupları İnceleme Çalışması	
6			Anlatma yöntemi, örnek uygulama çalışmaları	Kelime Grupları İnceleme Çalışması	
7			Anlatma yöntemi, örnek uygulama çalışmaları	Cümle Ögeler (Yüklem, Özne, Nesne, YT, Zarf), Cümle Dışı Ögeler	
9			Anlatma yöntemi, örnek uygulama çalışmaları	Sınav Değerlendirmesi	
10			Anlatma yöntemi, örnek uygulama çalışmaları	Cümle Türleri Cümle Kurmaca	
11			Anlatma yöntemi, örnek uygulama çalışmaları	Cümle Kurmaca	
12			Anlatma yöntemi, örnek uygulama çalışmaları	Cümle Kurmaca	
13			Anlatma yöntemi, örnek uygulama çalışmaları	Söz Dizimi Çözümlemesi	
14			Anlatma yöntemi, örnek uygulama çalışmaları	Söz Dizimi Çözümlemesi	
15			Anlatma yöntemi, örnek uygulama çalışmaları	Söz Dizimi Çözümlemesi Genel Değerlendirme	

İş Yükleri

Aktiviteler	Sayısı	Süresi (saat)
Vize	1	1,00
Final	1	1,00
Ders Öncesi Bireysel Çalışma	14	2,00
Ders Sonrası Bireysel Çalışma	14	1,00
Ara Sınav Hazırlık	3	2,00
Final Sınavı Hazırlık	3	2,00
Teorik Ders Anlatım	14	2,00

Değerlendirme

Aktiviteler	Ağırlığı (%)
Final	60,00
Vize	40,00

P.Ç. 1	P.Ç. 2	P.Ç. 3	P.Ç. 4	P.Ç. 5	P.Ç. 6	P.Ç. 7	P.Ç. 8	P.Ç. 9	P.Ç. 10	P.Ç. 11	P.Ç. 12	P.Ç. 13	P.Ç. 14	P.Ç. 15	P.Ç. 16	P.Ç. 17	P.Ç. 18	P.Ç. 19	P.Ç. 20	P.Ç. 21	P.Ç. 22
Ö.Ç. 1		5	5										5								
Ö.Ç. 2		5	5										5								
Ö.Ç. 3		5	5										5								
Ö.Ç. 4		5	5										5								

Tablo :

- P.Ç. 1 :** Türklük bilimi kavramını tanımlayabilir, özelliklerini ve tarihî gelişimini açıklayabilir.
- P.Ç. 2 :** Türk dünyası kavramının tarihî gelişimi ve coğrafi sınırlarını bilir, Türk dünyasını oluşturan toplulukların tarihleri, günümüzdeki durumları ve bunların sosyo-kültürel ilişkileri hakkında bilgi sahibi olur.
- P.Ç. 3 :** Dil kavramını her yönüyle bilir, dilin incelenme yöntem ve disiplinlerini (dil bilimi, dil bilgisi, filoloji) tanıır ve çağdaş dil bilimi verileriyle Türk dilini inceleyebilir.
- P.Ç. 4 :** Çağdaş Türk dünyasının, yönlere göre güneybatı, güneydoğu, kuzeybatı ve kuzeydoğu şeklinde sınıflandırılan lehçe gruplarını ve edebiyatlarını tanıır ve bu grupların dil ve edebiyat açısından ayırt edici özelliklerini bilir.
- P.Ç. 5 :** Türk dili tarihini, ilk yazılı belgelerden çağdaş Türk lehçelerinin ortaya çıkışına ve günümüzdeki durumuna kadar olan dönemlerini kronolojik olarak ve eserleriyle birlikte bilir.
- P.Ç. 6 :** Tarihî Türk lehçelerinde farklı alfabelerle (Köktürk, Uygur, Arap vd.) yazılmış metinleri okuyabilir, açıklayabilir ve dil yönünden inceleyebilir.
- P.Ç. 7 :** Çağdaş Türk lehçelerinde farklı alfabelerle (Latin, Kiril, Arap vd.) yazılmış metinleri okuyabilir, açıklayabilir ve dil yönünden inceleyebilir.
- P.Ç. 8 :** Çağdaş Türk lehçelerinin ağızları hakkında bilgi sahibi olur, bu ağızlardan derlenen veya bu ağızlarla yazılan metinleri okuyabilir, açıklayabilir ve dil yönünden inceleyebilir.
- P.Ç. 9 :** Çağdaş Türk lehçeleri arasında aktarma yapabilir.
- P.Ç. 10 :** Çağdaş Türk lehçeleri ve edebiyatlarının tarihî dönemlerine ait eserleri ve yazarları bilir, bu metinleri inceler, yorumlar ve karşılaştırarak tartışabilir.
- P.Ç. 11 :** Çağdaş Türk edebiyatlarına ait eserleri ve yazarları bilir, bu metinleri inceler, yorumlar ve karşılaştırarak tartışabilir.
- P.Ç. 12 :** Türk boylarının sahip olduğu kültürel değerler ve halk edebiyatı ürünleri ile ilgili konularda gerekli bilgi, birikim ve duyarlılığa sahip olur.
- P.Ç. 13 :** Alanyla ilgili gelişmeleri izler, problemleri tespit eder, bu problemlerin çözümüne yönelik gerekli verileri toplar, bu verilere göre sonuçları yorumlar ve gerektiğinde yaptığı çalışmaları ilgili kişi, kurum ve kuruluşlarla paylaşarak meslekî konulara katkıda bulunur.
- P.Ç. 14 :** Alanyla ilgili edindiği kuramsal ve uygulamalı bilgileri yaşam boyunca; eğitim-öğretim, araştırma ve topluma hizmet alanlarında kullanır, çözümler ve uygulamalar.
- P.Ç. 15 :** İlgi alanında veya toplumun diğer kesimleriyle sözlü ve yazılı iletişim olanaklarını kullanarak profesyonel düzeyde iletişim kurabilir ve böylece sahip olduğu bilimsel bilgiyi açık ve yetkin biçimde aktarabilir.
- P.Ç. 16 :** Disiplinler arası takım çalışması yapar.
- P.Ç. 17 :** Sahada derleme, gözlem ve anket çalışmaları yapar.
- P.Ç. 18 :** Beşeri bilimler alanında sosyal, kültürel hakların evrenselliğini destekler, sosyal adalet bilinci kazanır, tarihî ve kültürel mirasa sahip çıkar.
- P.Ç. 19 :** Kalite yönetim ve süreçlerine uygun davranır ve katılır.
- P.Ç. 20 :** Sanat ve spor konularına ilişkin bireysel yeteneklerini geliştirir.
- P.Ç. 21 :** Bilgisayar yazılımlarını ve iletişim teknolojilerini alanının gerektirdiği düzeyde kullanır.
- P.Ç. 22 :** Bir veya birden fazla yabancı dil kullanarak alana ait konularda meslektaşlarıyla iletişim kurabilir.
- Ö.Ç. 1 :** Türkiye Türkçesinin kelime gruplarının yapı ve işleyiş özelliklerini öğrenerek örnekler üretebilir.
- Ö.Ç. 2 :** Metin içerisinde kelime gruplarını bulabilir.
- Ö.Ç. 3 :** Edebî metinlerden seçilen örneklerle kelime gruplarının yapılış ve kullanılış özelliklerini kavrayabilir.
- Ö.Ç. 4 :** Kelime grupları açısından Türkiye Türkçesi ile diğer Çağdaş Türk Lehçelerini karşılaştırabilir.